

Materiāls izstrādāts saskaņā ar “Latvijas investīciju un attīstības aģentūras” un SIA “Bolderāja Ltd” noslēgto līgumu

Nr. L-AKA-08-0200 par projekta Nr. AKA/1.3.1.1.4/08/01/277 “SIA “Bolderāja Ltd” darbinieku kvalifikācijas celšana un jaunu prasmju apgūšana”

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

***Sagatavot par objekta ugunsdrošību
atbildīgos darbiniekus, kas spētu patstāvīgi
risināt ar ugunsdrošību saistītos jautājumus
komercsabiedrībās, valsts un pašvaldību
dibinātās iestādēs un sabiedriskās
organizācijās***

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Galvenie ugunsdrošību reglamentējošie normatīvie dokumenti

- **24.10.2002. likums „Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums” un tā grozījumi:**
 - Likums nosaka ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un organizāciju sistēmu, fizisko un juridisko personu uzdevumus un kompetenci ugunsdrošības un ugunsdzēsības jomā, kā arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta funkcijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm (turpmāk — amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi) pienākumus, tiesības un tiesisko aizsardzību.

- **Ugunsdrošība** – ir atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām attiecībā uz ugunsgrēku novēršanu, sekmīgu dzēšanu un to seku mazināšanu.

- **Ugunsdzēsība** – ir organizēta darbība, kuru veic, lai likvidētu ugunsgrēku, glābtu personas un materiālās vērtības, kā arī aizsargātu vidi ugunsgrēka dzēšanas laikā.

Galvenie ugunsdrošību reglamentējošie normatīvie dokumenti

- **05.10.2006. likums "Civilās aizsardzības likums" un tā grozījumi:**
 - Likuma mērķis ir radīt civilās aizsardzības sistēmu katastrofu pārvaldīšanai, nodrošinot tās darbības tiesiskos un organizatoriskos pamatus cilvēku, īpašuma un vides aizsardzībai katastrofu gadījumos un pastāvēt katastrofas draudiem.

- **17.02.2004. MK noteikumi Nr.82 "Ugunsdrošības noteikumi" un to grozījumi:**
 - Noteikumi nosaka ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro, lai neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas.

- **11.12.2007. MK noteikumi Nr.866 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 201-07 "Būvju ugunsdrošība“:**
 - Būvnormatīvs nosaka ugunsdrošības prasības, kādas ievēro, projektējot un būvējot jaunbūvējamas, renovējamas, rekonstruējamas un restaurējamas būves un to konstruktīvos elementus. Būvnormatīva prasības attiecas uz visu veidu būvēm.

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

- **03.11.2009. MK noteikumi NR.1260'** Noteikumi par valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektoru kompetenci un kārtību, kādā veicama valsts ugunsdrošības uzraudzība un civilās aizsardzības prasību ievērošanas kontrole":
 - Noteikumi nosaka valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektoru kompetenci un kārtību, kādā veicama kontrole valsts ugunsdrošības uzraudzības jomā un civilās aizsardzības prasību ievērošanā.
 - Ugunsdrošības pārbaudes var būt plānotas un neplānotas:**
 - Plānotās ugunsdrošības pārbaudes veic ne biežāk kā divas reizes gadā saskaņā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta vai tā teritoriālās struktūrvienības vadītāja apstiprinātu darba plānu. Ugunsdrošības pārbaudes plāno, ņemot vērā ēku, būvju un tehnoloģisko procesu ugunsbīstamību, ēku lietošanas veidu, kā arī ugunsgrēku statistiku;
 - Neplānotās ugunsdrošības pārbaudes veic:
 - lai pārbaudītu informāciju par iespējamiem normatīvajos aktos noteikto ugunsdrošības prasību pārkāpumiem, ja saņemtas sūdzības, iesniegumi un iestāžu pieprasījumi;
 - lai novērstu ugunsdrošības pārkāpumus, ņemot vērā ugunsgrēku un ugunsdrošības pārkāpumu statistiku;

saskaņā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta vai tā teritoriālās struktūrvienības vadītāja rīkojumu.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

- **11.12.2007. MK noteikumi Nr.842 "Kārtība, kādā juridiskajām un fiziskajām personām kompensējami izdevumi un zaudējumi, kas radušies, iesaistot personu resursus reaģēšanas pasākumos, ugunsgrēka dzēšanā vai glābšanas darbos, un kompensācijas apmēra aprēķināšanas kārtība“:**
 - Darbu vadītājs un resursu īpašnieks (valdītājs) vai viņa pilnvarota persona, ja iespējams, notikuma vietā noslēdz rakstisku vienošanos par resursu iesaistīšanu reaģēšanas pasākumos, ugunsgrēka dzēšanā vai glābšanas darbos (1.pielikums). Ja notikuma vietā noslēgt rakstisku vienošanos nav iespējams, darbu vadītājs un resursu īpašnieks (valdītājs) vai viņa pilnvarota persona rakstisku vienošanos noslēdz piecu darbdienu laikā pēc resursu iesaistīšanas attiecīgajā pasākumā.
- **11.11.2003. MK noteikumi Nr.639 "Iestāžu, organizāciju un komercsabiedrību ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu izveidošanas kārtība“:**
 - Iestāde, organizācija vai komercsabiedrība atbilstoši objekta specifikai var izveidot:

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

- dienestu, kas ir apgādāts ar ugunsdzēsības un glābšanas tehniku, speciālo aprīkojumu un kurā pastāvīgi dežurē personāls;
- dienestu, kas ir apgādāts ar ugunsdzēsības un glābšanas tehniku vai tehniku, kas pielāgota ugunsgrēka dzēšanai un glābšanas darbiem, kā arī speciālo aprīkojumu un kurā ir darbinieki, kas, ja nepieciešams, iesaistāmi dienestam noteikto funkciju veikšanā.
- Ja objekts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ugunsdzēsību un ugunsdrošību atzīts par sprādzienbīstamu, ugunsbīstamu vai īpaši svarīgu, tajā izveido šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minēto dienestu vai slēdz līgumu ar citu iestādi, organizāciju vai komercsabiedrību par attiecīga dienesta piesaistīšanu, ja tiek nodrošināta šo noteikumu 9.punktā minēto prasību izpilde.
- Ja iestāde, organizācija vai komercsabiedrība ir pieņēmusi lēmumu par dienesta izveidošanu, tā mēneša laikā informē par to Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu.
- Ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesta atrašanās vietu iekārto tā, lai ugunsdzēsēju vienība varētu ierasties objektā (iespējamā ugunsgrēka vietā) ne vēlāk kā piecas minūtes pēc paziņojuma saņemšanas par ugunsgrēku.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

- **03.08.2004. MK noteikumi Nr.674 "Noteikumi par sprādzienbīstamiem, ugunsbīstamiem un īpaši svarīgiem objektiem, kuros izveidojami ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesti" ar grozījumiem:**
 - Noteikumi nosaka kritērijus, pēc kādiem sprādzienbīstami un ugunsbīstami objekti iekļaujami tādu sprādzienbīstamu, ugunsbīstamu un īpaši svarīgu objektu sarakstā, kuros izveidojami ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesti (turpmāk - saraksts), kā arī kārtību, kādā sarakstā iekļaujami minētie objekti.
 - **Sarakstā iekļauj šādus sprādzienbīstamus un ugunsbīstamus objektus:**
 - objekti, kuros atrodas sprādzienbīstamas un ugunsbīstamas ķīmiskās vielas un ķīmiskie produkti (turpmāk - ugunsbīstamās vielas) tādā daudzumā, kas pārsniedz šo noteikumu noteikto lielāko kvalificējošo daudzumu;
 - dzelzceļa stacijas un dzelzceļa infrastruktūras objekti, kuros tiek pārvadātas bīstamas kravas un kuru teritorijā pārvadājamo un uzglabājamo ugunsbīstamo vielu daudzums reizēm pārsniedz šo noteikumu noteikto mazāko kvalificējošo daudzumu.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

- **09.12.2003. MK noteikumi Nr.686 "Noteikumi par iestāžu, organizāciju, komercsabiedrību un pašvaldību ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu funkcijām un tiesībām"**
 - Noteikumi nosaka iestāžu, organizāciju, komercsabiedrību un pašvaldību ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (turpmāk - dienests) funkcijas un tiesības, kā arī tiem izvirzāmās prasības.
 - **Dienestam ir šādas funkcijas:**
 - **veikt** ugunsgrēku profilakses pasākumus;
 - **kontrolēt**, kā tiek ievēroti iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības lēmumi, rīkojumi un instrukcijas ugunsdrošības jautājumos;
 - **sekot**, lai iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības objektos tiktu ievērotas ugunsdrošības prasības, kā arī izpildītas valsts ugunsdrošības uzraudzības pārbažu aktos noteiktās prasības;
 - **informēt** iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības vadītāju par ugunsdrošības stāvokli attiecīgās iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības objektos un teritorijā un sniegt priekšlikumus ugunsdrošības stāvokļa uzlabošanai;

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

- **uzturēt** gatavībā iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības objektos un teritorijā dienesta ugunsdzēsības un glābšanas tehniku, speciālo aprīkojumu un inventāru, kā arī pārbaudīt ugunsgrēku novēršanas, atklāšanas un dzēšanas ierīces;
- **organizēt** iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības objektos teorētiskās un praktiskās nodarbības un mācības ugunsgrēku dzēšanā un glābšanas darbos;
- **ja iestādes**, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības objektos vai teritorijā draud izcelties ugunsgrēks (avārija) vai ir apdraudēta cilvēku dzīvība un veselība, par to nekavējoties ziņot attiecīgās iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības vadītājam un organizēt ugunsgrēka (avārijas) cēloņu novēršanu;
- **ja iestādes**, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības objektos vai teritorijā ir izcēlies ugunsgrēks vai notikusi avārija, par to nekavējoties ziņot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam un iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības vadītājam, kā arī organizēt ugunsgrēka dzēšanu un glābšanas darbus;

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

→ pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pieprasījuma atbilstoši iespējām sniegt minētajam dienestam palīdzību ugunsgrēka dzēšanā, glābšanas darbos un avārijas seku likvidēšanā arī ārpus attiecīgās iestādes, organizācijas, komercsabiedrības vai pašvaldības teritorijas.

Dienestam ir šādas tiesības:

→ piedalīties Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta rīkotajās mācībās ugunsgrēku dzēšanā un glābšanas darbos;

→ saņemt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta metodisko palīdzību jautājumos, kas ir saistīti ar ugunsdrošību, ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbiem.

Pašvaldības ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestam ir tiesības (ja ir saņemta iestādes, organizācijas vai komercsabiedrības vadītāja piekrišana) pārbaudīt ugunsdrošību arī attiecīgās iestādes, organizācijas vai komercsabiedrības objektos, kas atrodas šīs pašvaldības teritorijā.

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss

179.pants. Ugunsdrošības prasību pārkāpšana

Par ugunsdrošības prasību pārkāpšanu —

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no divdesmit līdz divsimt latiem, juridiskajām personām — no divsimt līdz tūkstoš latiem.

Par atbilstības ugunsdrošības prasībām nenodrošināšanu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta noteiktajā termiņā —

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no simt līdz trīssimt latiem, juridiskajām personām — no tūkstoš līdz trīstūkstoš latiem.

Par valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektora lēmuma apturēt vai ierobežot būves, tās daļas vai iekārtas ekspluatāciju, būvdarbus vai produkcijas laišanu tirgū nepildīšanu —

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no simt piecdesmit līdz piecsimt latiem, juridiskajām personām — no divtūkstoš līdz piectūkstoš latiem.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

Par kūlas dedzināšanu —

uzliek naudas sodu fiziskajām personām no divsimt līdz piecsimt latiem vai piemēro administratīvo arestu uz laiku līdz piecpadsmit diennaktīm.

(17.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.05.2008.)

179.2pants. Civilās aizsardzības prasību pārkāpšana

Par normatīvajos aktos noteikto civilās aizsardzības prasību pārkāpšanu —

uzliek naudas sodu juridiskajām personām līdz tūkstoš latiem.

Par civilās aizsardzības prasībām noteiktās atbilstības nenodrošināšanu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta noteiktajā termiņā —

uzliek naudas sodu juridiskajām personām līdz divtūkstoš latiem.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

215.pants. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests izskata šā kodeksa 179. un 179.2 pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas.

Sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolu, izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta vārdā ir tiesīgi:

- 1) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieks un viņa vietnieki — uzlikt naudas sodu fiziskajām personām līdz piecsimt latiem, juridiskajām personām līdz piectūkstoš latiem;
- 2) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta teritoriālo struktūrvienību vadītāji — uzlikt naudas sodu fiziskajām personām līdz piecsimt latiem, juridiskajām personām līdz trīstūkstoš latiem;
- 3) pārējie valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektori — uzlikt naudas sodu fiziskajām personām līdz trīssimt piecdesmit latiem.

(17.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.05.2008.)

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

37.pants. Administratīvā soda uzlikšanas termiņi

Administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četrus mēnešus laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, - četrus mēnešus laikā no tā atklāšanas dienas.

Ja saņemts atteikums uzsākt kriminālprocesu vai kriminālprocess izbeigts, bet pārkāpēja rīcībai ir administratīvā pārkāpuma pazīmes, administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā mēneša laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par atteikumu uzsākt kriminālprocesu vai par tā izbeigšanu.

270.pants. Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas termiņi

Lietas par administratīvajiem pārkāpumiem izskata 30 dienu laikā pēc tam, kad iestāde, kas kompetenta izskatīt lietu, saņēmusi protokolu par administratīvo pārkāpumu un citus lietas materiālus.

Ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot, iestāde, kas kompetenta izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu, ņemot vērā šā kodeksa 37.pantā paredzēto termiņu administratīvā soda uzlikšanai, var pagarināt šo termiņu, bet ne ilgāk par 30 dienām.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

Ar ugunsdrošību SAISTĪTIE normatīvie dokumenti

17.06.1998. likums "Krimināllikums" ar grozījumiem

240.pants. Ugunsdrošības noteikumu pārkāpšana

Par ugunsdrošības noteikumu tīšu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, — soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

Par ugunsdrošības noteikumu tīšu pārkāpšanu, ja to izdarījusi persona, kura ir atbildīga par šo noteikumu ievērošanu, — soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Ugunsdrošības dokumentācija objektā

ŽURNĀLI:

- ugunsdrošības instruktāžu uzskaites žurnāls - MK 82/2004;
- ugunsdzēsamo aparātu uzskaites žurnāls - MK 82/2004;
- automātiskās uguns aizsardzības iekārtas tehniskās apkopes un remontdarbu uzskaites žurnāls - MK 82/2004;
- automātiskās uguns aizsardzības iekārtas iedarbošanās gadījumu un bojājumu uzskaites žurnāls - MK 82/2004;
- ugunsdzēsības sūkņu pārbaudes žurnāls - MK 82/2004;
- iekšējā ugunsdzēsības ūdensvada ugunsdzēsības krānu un to aprīkojuma pārbaudes žurnāls - MK 82/2004;
- apkures un ventilācijas ierīču tīrīšanas žurnāls - MK 82/2004.

RĪKOJUMI:

- par ugunsdrošības speciālista nozīmēšanu - UD likums;
- par ugunsdrošības speciālista apmācību - MK 82/2004;
- par atbildīgo automātiskās uguns aizsardzības iekārtas ekspluatāciju - MK 82/2004;
- par apmācību un instruktāžu ugunsdrošībā - MK 187/2000.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCĪPI

- ugunsdrošības instrukcija - MK82/2004;
- rīcības plāns ugunsgrēka gadījumā - MK82/2004;
- darbinieku rīcība, ja no automātiskās uguns aizsardzības iekārtas pienāk trauksmes signāls par ugunsgrēka izcelšanos vai iekārtu bojājumu, ja uzņēmumā ir automātiskā uguns aizsardzības iekārta - MK82/2004;
- iekārtas ekspluatācijas instrukcija, ja uzņēmumā ir automātiskā uguns aizsardzības iekārta - MK82/2004;

PLĀNI:

- evakuācijas plāns - MK82/2004;
- ugunsdzēsības tehnikas izvietojuma plāns - MK82/2004; (krāni, sūkņi, aparāti utt.)
- ūdens ņemšanas vietas plāns, ja objektā ir ūdens ņemšanas vietas - MK82/2004.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

CITI UGUNSDROŠĪBAS DOKUMENTI:

- norīkojums ugunsbīstamā darba veikšanai, ja šādi darbi tiek veikti - MK82/2004;
- cilvēku izvietojuma saraksts nakts laikā, ja cilvēki ēkā uzturas diennakti - MK82/2004; (viesnīcas, internātskolas, bērnudārzi utt.)
- ķīmisko vielu apraksti ražošanas objektos, kur notiek darbs ar tām - MK82/2004;
- akts Nr. _ par dūmvadu un ventilācijas kanālu tehnisko stāvokli - MK82/2004;
- automātiskās uguns aizsardzības iekārtas tehniskās apkopes reglaments - MK82/2004;
- akts par automātiskās uguns aizsardzības iekārtas nodošanu ekspluatācijā - MK82/2004;
- ugunsdzēsības dienesta pārbaudes akti un to izpilde – UD likums.

PERSONĀLA ATBILSTĪBA UZLIKTAJIEM PIENĀKUMIEM:

- ugunsdrošības speciālista apliecība 160 st. - MK 82/2004;
- līgums par par automātiskās uguns aizsardzības iekārtas apkalpošanu, ja to veic trešā persona - MK 82/2004.

Papildus jābūt likumu un MK noteikumu kopijām darba aizsardzības jomā (kas var attiekties uz doto uzņēmumu!

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

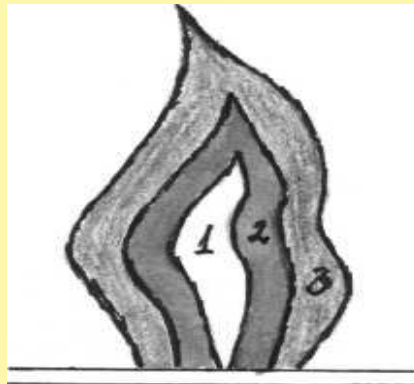
DEGŠANAS PROCESIS, BĪSTAMĪBAS FAKTORI, ATTĪSTĪBA TELPĀS

- **Degšana** – eksotermiska oksidācijas reakcija (ķīmiska reakcija), kuru pavada vismaz viens no šādiem faktoriem: Liesma, dūmi, starojums.

Gāzu tvaiku zona (degšana nenotiek).

Aktīvā degšanas zona (liesma).

Degšanas produktu zona (dūmi).

Materiāli un viela atkarībā no sastāva un uzbūves var deg dažādi, piemēram, sērs, kaučuks degšanas procesā iztvaiko un kūst. Ogles, kūdra, koksne, papīrs – izdala gāzveida degšanas produktus un gala rezultātā izveido ogles, pelnus. Koks, kokogles uzkarstot nekūst un nesadalās.

- **Liesma** – ir gāzu apvalks, kurā notiek šķidru vielu iztvaikošana un cietu vielu sadalīšanās rezultātā radušos tvaiku un gāzu izdalīšanās un uzliesmošana.

Liesmas temperatūra ir atkarīga no degošās vielas ķīmiskā sastāva, degšanas pilnīguma un ātruma. **Koksne - 700- 1000°; Ētilspirts - 1180° ;Naftas produkti -1100 - 1300°;Magnijs - 3000°.**

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

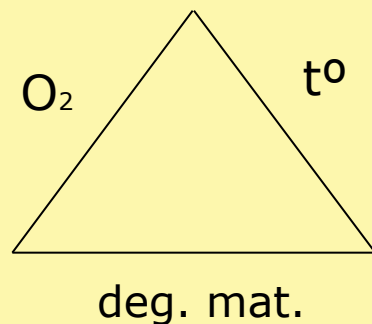
DEGŠANAS PROCESS, BĪSTAMĪBAS FAKTORI, ATTĪSTĪBA TELPĀS

- **Dūmi** – degšanas produktu maisījums, kas sastāv no gāzēm, tvaikiem un cietām daļiņām. Dūmu krāsa, biezums un toksiskums ir atkarīgs no degošā materiāla un degšanas apstākļiem.

Ugunsgrēku pavada ķīmiska un fiziska pārvērtība:

- degšanas ķīmiskā reakcija,
- siltuma izdalīšanās un apmaiņa, -sadedšanas produktu (dūmu) izdalīšanās un izplatīšanās,
- gāzes apmaiņa (pacelt neitrālo zonu- slēgtā telpā).

Lai degšanas process varētu noritēt ir nepieciešami šādi pamatnosacījumi: degt spējīga viela vai materiāls, oksidētāja klātbūtne un aizdedzināšana enerģija (attiecīga temperatūra).

Ja kāds no šiem faktoriem tiek izslēgts, degšana izbeidzās

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

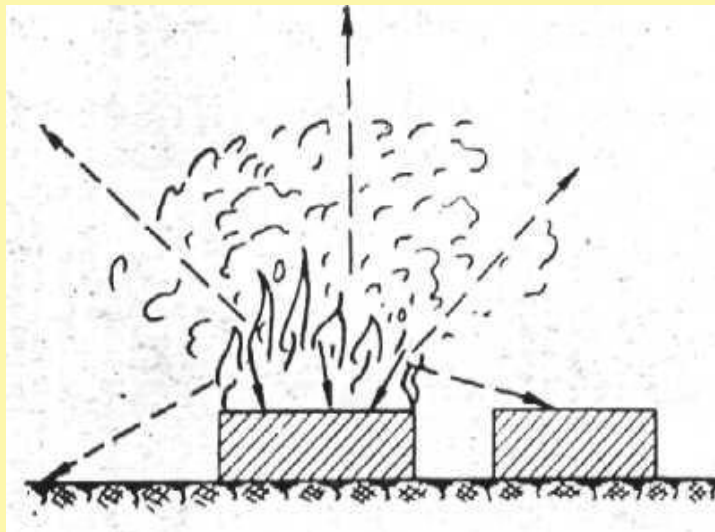

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

DEĢŠANAS PROCESS, BĪSTAMĪBAS FAKTORI, ATTĪSTĪBA TELPĀS

□ Siltumatdeve ugunsgrēkā

Attēlā uzskatāmi redzams kā ugunsgrēka apstākļos izplatās siltums – nevajag tiešu uguns iedarbību uz blakus esošiem materiāliem vai blakus telpā esošiem materiāliem, lai notiktu aizdegšanās sasniedzot zināmu temperatūru. Šī temperatūra katram materiālam ir atšķirīga.

ve no degšanas zonas apkārtējā

a;
īšana;
ojums;

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

DEGŠANAS PROCESS, BĪSTAMĪBAS FAKTORI, ATTĪSTĪBA TELPĀS

□ **Ugunsgrēka zonas**

Ugunsgrēks noris noteiktā platībā vai apjomā un tiek nosacīti iedalīts trīs zonās: degšanas zonas, siltumiedarbības zona un piedūrojama zona.

- **degšanas zonu** sauc telpas daļu, kur liesmas apjomā norit termiskās sabrukšanas procesi vai degošo vielu un materiālu iztvaikošana. Degšana var būt ar liesmu (homogēna), bez liesmas (heterogēna) degošās vielas: kokvilna, kūdra, ogles;
- **siltumiedarbības zonu** sauc degšanas zonai pieguļošu telpas daļu, kuras robežās notiek siltumapmaiņa starp liesmas virsmu, celtniecības konstrukcijām un degspējīgiem materiāliem;
- **piedūrojuma zonu** sauc degšanas zonai pieguļošu telpas daļu, kurā nav iespējama cilvēku uzturēšanās bez elpošanas orgānu aizsardzības līdzekļiem.

Neitrālā zona – nosacīta plakne telpā, kurā spiediens ir vienāds ar atmosfēras.

DEĢŠANAS PROCESS, BĪSTAMĪBAS FAKTORI, ATTĪSTĪBA TELPĀS

□ Ugunsgreka fāzes

Ugunsgreka attīstības procesā izšķir trīs fāzes: sākuma fāze, pamat fāze un nobeigumu fāze.

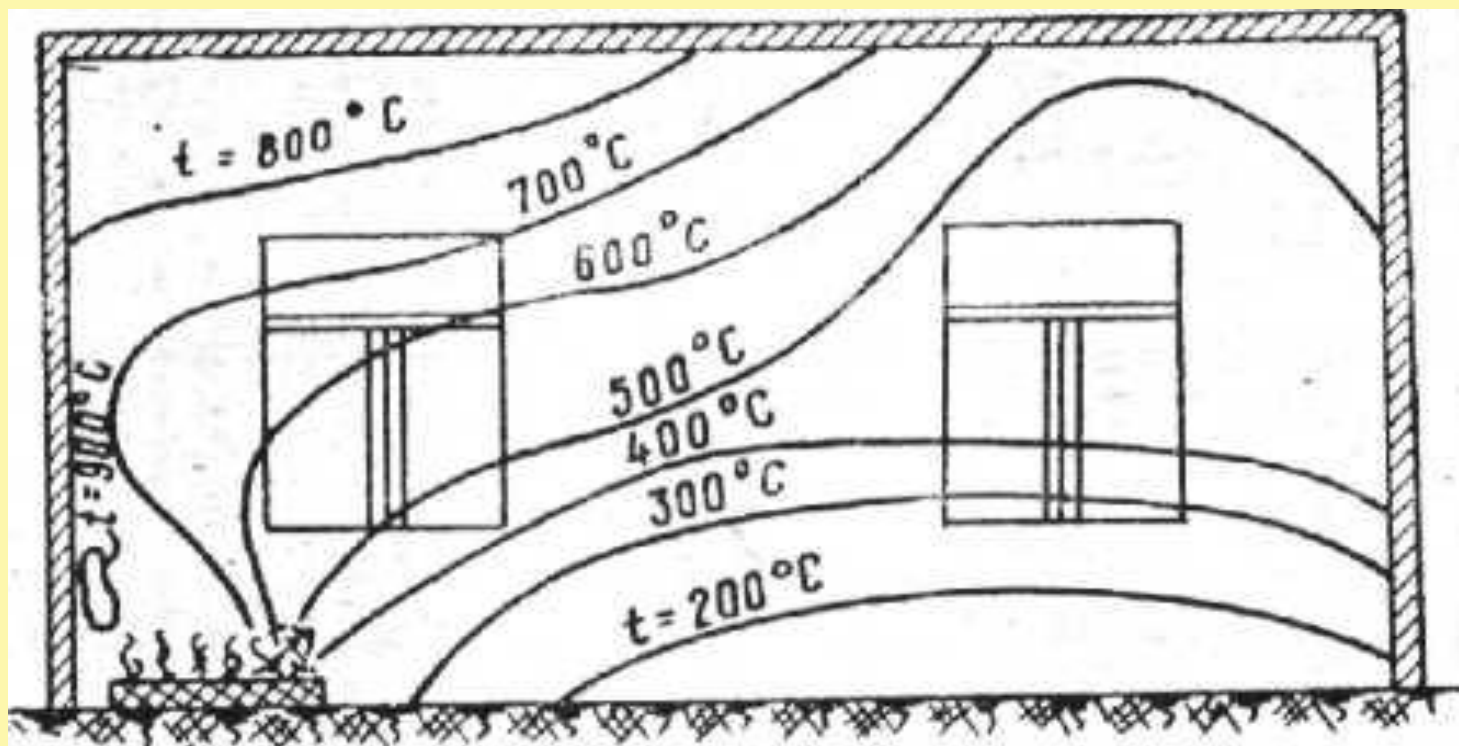
- **sākuma fāzei** atbilst ugunsgreka attīstība no aizdegšanās avota līdz brīdim, kad gandrīz visi degtspējīgie materiāli (vismaz 80%) nonāk liesmu varā. Šajā fāzē temperatūra telpā ceļas, apkārtējā vidē izplūstošo gāzu daudzums ir lielāks par telpā ieplūstošā gaisa daudzumu. Rodas pārspiediens, kā rezultātā no telpas tiek izvadīts degšanas procesā radušos gāzu maisījums. Degšanu uztur telpā esošā gaisa skābeklis, kura koncentrācija pamazām krītas. Šā iemesla dēļ degšanas ātrums sākumstadijā ir relatīvi neliels, ko vajag ņemt vērā aprēķinot ugunsgreka ģeometriskos parametrus;
- **pamat fāze** temperatūra telpā sasniedz savu maksimumu un paliek praktiski nemainīga. Šajā stadijā izdeg 80 - 90 % degtspējīgo vielu un materiālu masas, bet no telpas izplūstošo gāzu daudzums ir aptuveni vienāds ar telpā ieplūstošā gaisa daudzumu;
- **nobeiguma fāze** degšanas ātrums samazinās, sākas izdegšanas un gruzdēšanas, bet temperatūra paliek augsta un atdzesēšanas laikā var sabrukt daudz konstrukcijas.

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

DEGSANAS PROCESIS, BĪSTAMĪBAS FAKTORI, ATTĪSTĪBA TELPĀS

- Aptuvenais temperatūras sadalījums ugunsgrēkā

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

DEĢŠANAS PROCESS, BĪSTAMĪBAS FAKTORI, ATTĪSTĪBA TELPĀS

☐ UGUNSGRĒKA BĪSTAMĪBAS FAKTORI

- ☐ Atklāta uguns, dzirksteles;
- ☐ Degšanas toksiskie produkti;
- ☐ Pazemināta skābekļa koncentrācija;
- ☐ Ēku krītošas konstrukcijas;
- ☐ Sprādziena faktori (sprādziena vilnis, šķemba).

☐ MATERIĀLU PILNA UN NEPILNA SADEĢŠANA

- ☐ **par pilnīgu tādu sadegšanu** - kad notiek degošās vielas oksidēšanās nobeigts process (CO₂). Tātad pilnīgas sadegšanas rezultātā radušies produkti vairs nav spējīgi degt. Pilnīga sadegšana notiek tajos gadījumos, kad oksidētājs ir pietiekošā daudzumā (degšana brīva dabā, spēcīga gaisa pieplūde degšanas vielai utt.).
- ☐ **par nepilnu sadegšanu sauc tādu sadegšanu** - kad notiek degšanās vielas daļēja oksidēšanās (CO). Nepilnīgas sadegšanas rezultātā radušies produkti ir spējīgi degt. Nepilnīga sadegšana notiek tajos gadījumos, kad gaisa pieplūde kaut kādu iemeslu dēļ ir nepietiekama. Ugunsgrēka apstākļos ēkās, it sevišķi pagrabos, parasti notiek nepilnīga sadegšana.
- ☐ **pilnīgas sadegšanas produkti** ir mazāk bīstami par nepilnīgas sadegšanas produktiem, jo pēdējo sastāvā ietilpst vielas, kas spējīgas degt un izveidot ar gaisu sprāgstošus maisījumus (oglekļa oksīds un citas).

Nepilnīgas sadegšanas produktu sastāvā ietilpst augstas temperatūras ietekmē radušies sausās pārtvaices produkti, piemēram: darvas un spirtu tvaiki utt. **Sevišķi bīstama ir oglekļa oksīda (tvana gāzes) rašanās.**

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

SPRĀDZIENBĪSTAMĪBA UN UGUNSBĪSTAMĪBA

Materiālu, šķidrumu, gāzu, tvaiku un putekļu **sprādzienbīstamība** un **ugunsbīstamība** – kā viens no bīstamības faktoriem ražošanas procesā

□ ŠĶIDRUMI

□ **viegli uzliesmojoši šķidrumi** – šķidrumi, kuri uzliesmo zemāk par 61c

Viegli uzliesmojošie šķidrumi vēl dalās viegli uzliesmojoši un sevišķi bīstami.

→ Sevišķi bīstami – šķidrumi, kuri uzliesmo līdz vai zemāk par 28c;

→ Viegli uzliesmojoši – šķidrumi, kuri uzliesmo no 28c līdz 61c.

□ **degoši šķidrumi** – šķidrumi, kuri uzliesmo virs 61c

Galvenais ugunsbīstamības un sprādzienbīstamības rādītājs **UZLIESMOJUMA** temperatūra.

□ **uzliesmojuma t** – minimālā šķidruma t pie kuras virs šķidruma ir tik daudz tvaika, ka ja izvieto virs tā uzliesmošanas avotu, tad rezultātā būs tvaiku uzliesmošana bez tālākas degšanas;

□ **uzliesmošanas t** – minimālā t pie kuras izveidojušies tvaiki virs šķidruma un izvietojot aizdegšanās avotu virs tiem, tad rezultātā būs sprādziens ar degšanas turpināšanos;

□ **pašuzliesmošanās t** – minimālā šķidruma t līdz kuram šķidrums uzsilst un pie kura šķidrums pašuzliesmojas bez aizdegšanās avota.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

SPRĀDZIENBĪSTAMĪBA UN UGUNSBĪSTAMĪBA

ZUKR – zemākā uzliesmošanas koncentrācijas robeža;

AUKR – augstākā uzliesmošanas koncentrācijas robeža;

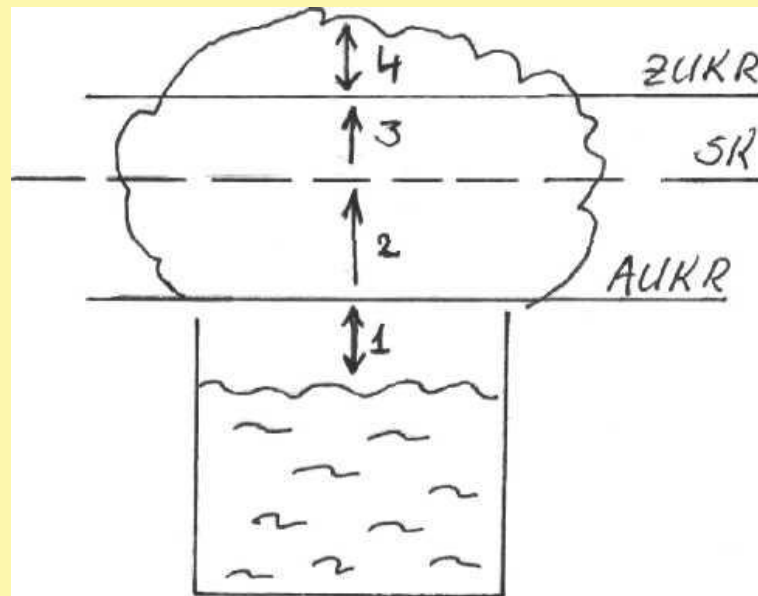
SK – stehiometriskā koncentrācija - viss, optimālākā attiecība starp skābekli un šķidruma tvaikiem. Šajā koncentrācijā viss, lielākais un spēcīgākais sprādziens (sprādziena jauda).

1 – nesprāgst

2 – sprāgst

3 – sprāgst

4 - nesprāgst

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

SPRĀDZIENBĪSTAMĪBA UN UGUNSBĪSTAMĪBA

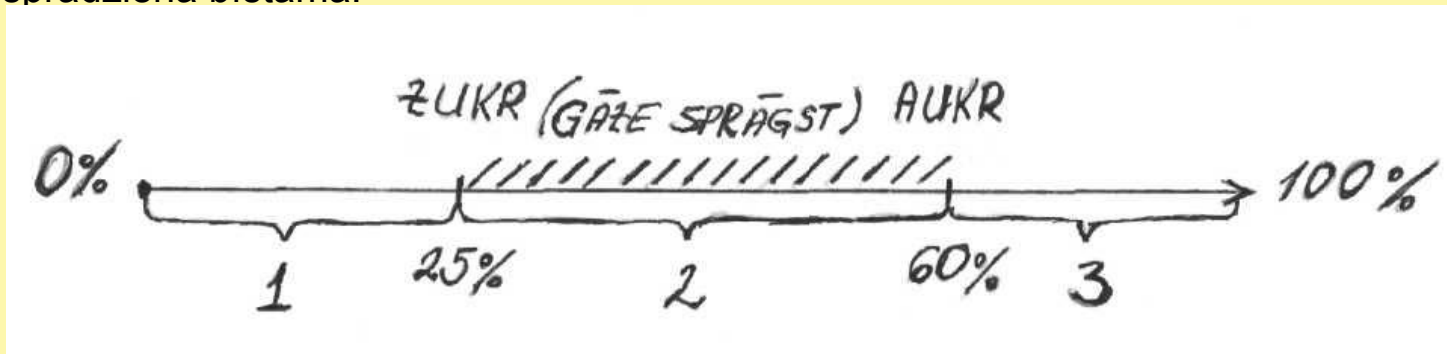
□ GĀZES

Gāzēm arī pastāv tāda lieta, kā:

ZUKR – zemākā uzliesmošanas koncentrācijas robeža;

AUKR – augstākā uzliesmošanas koncentrācijas robeža.

Līdz **ZUKR** viela nesprāgst, bet no **ZUKR** līdz **AUKR** viela sprāgst, bet aiz **AUKR** viela nav sprādziena bīstama.

- 1 - gāze nesprāgst – nepietiek gāzes degšanas procesam un gāzes gaisa maisījumā par daudz ir skābeklis.
- 2 - gāze sprāgst – gāzes un skābekļa koncentrācija ir optimāla (labvēlīga) sprādzienam.
- 3 - gāze nesprāgst – koncentrācijā par daudz gāzes un nepietiek skābekļa degšanai.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

SPRĀDZIENBĪSTAMĪBA UN UGUNSBĪSTAMĪBA

Temperatūra gāzi neietekmē, galvenais un noteicošais ir gāzes koncentrācija, koncentrācijai esot pa vidu starp augstāko un zemāko ir viss bīstamākais rādītājs (**stehiometriskā koncentrācija**).

□ PUTEKĻI

Putekļi arī dalās sprāgstošos un degošos. Putekļi rodas no šķiedrām un šīs šķiedra var būt dažādas. Tātad šķiedras ir ugunsbīstamas, jo no tām izdalās putekļi. Putekļi ir cietas vielas sasmalcinātā veidā. Putekļi pārsvarā izdalās ražošanas procesā u tie var būt:

- izejvielas (pulveri metalurģijā);
- tehnoloģisko procesu palīgmateriāli (pulverveida kurināmais);
- starpposmu vai gala produkts (milti, pūdercukurs);
- ražošanas blakusprodukts vai atkritumi (koka un tabakas milti).

Putekļiem pastāv arī tāda lieta, kā dispersā fāze un vide. **Dispersā fāze** sasmalcināta viela.

Dispersā vide – viela ar nepārtrauktu struktūru un tā var būt ūdens, gaiss, spirts.

Ja dispersā vide ūdens tad tas ir **hidrozols**. Ja dispersā vide gaiss tad tas ir **aerazols**. Ja dispersā vide spirts tad tas ir **alkazols**. Nosēdušies putekļi ir **aerogēls**. Aerazolu sistēmā var būt putekļu migla. Aerazols un aerogēls, abi var būt bīstami.

Atkarībā no stāvokļa **aerazols** vai **aerogēls** ir 2 paš aizdegšanās t.

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

SPRĀDZIENBĪSTAMĪBA UN UGUNSBĪSTAMĪBA

Dažu putekļu uzliesmošana ir grūti sasniedzama, to degšana norisinās samērā lēni, tādēļ tos daļa sprādzienbīstamos un ugunsbīstamos pēc to koncentrācijas gaisā.

Sprādzienbīstami, kuru zemākā uzliesmošanas koncentrācijas robeža ir zem 65 gr/m³. Pārējie putekļi ir ugunsbīstami vai vispār ir nedegoši.

Putekļus var sadalīt nosacītās sprādzienbīstamības un ugunsbīstamības klasēs un tās būtu:

Sprādzienbīstami

1.klase – zemākā uzliesmošanas koncentrācijas robeža līdz 15 gr/m³

laboratorijās – sēra 2,3 gr/m³, naftalīna 2,5 gr/m³, kalifonija 5 gr/m³.

rūpniecībā – cukurbiešu 8,9 gr/m³, dzirnavu un kūdras 10,1 gr/m³

2.klase - zemākā uzliesmošanas koncentrācijas robeža no 15gr/m³ līdz 65 gr/m³.

laboratorijās – alumīnija pulveris 58 gr/m³

rūpniecībā – kartupeļu milti 40,3 gr/m³, tējas putekļi 32,8 gr/m³, miltu putekļi no 30,2 līdz 63,2 gr/m³

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

SPRĀDZIENBĪSTAMĪBA UN UGUNSBĪSTAMĪBA

□ Ugunsbīstami putekļi

3.klase – putekļu pašuzliesmošanās t līdz 250c (šie putekļi nav spējīgi degt aerazola stāvoklī);

tabakas 205c, elevatora 250c.

4.klase – putekļu pašuzliesmošanās t virs 250c;

koka skaidas 275c, bet ar nelielu eļļas piejaukumu 100c.

SPRĀDZIENI

Pie **5 kPa** – plīst logi, atveras durvis;

Pie **50 kPa** – sabrūk akmens konstrukcijas;

900 kPa – lielākais spiediens kas var būt.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ UGUNSDROŠĪBAS NOTEIKUMU VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

□ Par ugunsdrošības noteikumu pārkāpumiem vainīgās personas var tik sauktas pie atbildības:

- disciplinārās, materiālās atbildības likumā noteiktā kārtībā;
- administratīvās – Administratīvā pārkāpuma kodeksa 179. panta;
- kriminālās – Krimināllikums 240. pants.

□ Par ugunsdrošību uzņēmuma telpās atbild darbinieki, kuru darba pienākumos tas ir ierakstīts, vai kuri nozīmēti ar rīkojumu, bet pārējie darbinieki katrs savā darba vietā.

□ Darbinieku pienākumi ugunsdrošības jomā ir:

- apgūt un ievērot noteiktās ugunsdrošības prasības;
- nepieļaut darbību, kas var izraisīt ugunsgrēku;
- aizrādīt citiem darbiniekiem par bīstamām darbībām dēļ kurām var izcelties ugunsgrēks;
- uzturēt kārtībā savu darba vietu un uzņēmuma teritoriju;
- mācēt rīkoties ar visiem pieejamiem ugunsdzēsšanas līdzekļiem un inventāru;
- veikt visus iespējamus pasākumus ugunsgrēka likvidēšanai;
- zināt un prast parādīt apmeklētājiem viss tuvākos, drošākos evakuācijas ceļus, kā arī palīdzēt apmeklētājiem un darbiniekiem evakuācijas gadījumā..

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- **Juridiskās personas vadītājam ir šādi pienākumi:**
 - nodrošināt normatīvajos aktos ietvertu ugunsdrošības prasību ievērošanu;
 - nodrošināt ugunsdrošības instrukcijas izstrādi saskaņā ar šo noteikumu 10.punktu;
 - organizēt darbinieku instruēšanu ugunsdrošības jomā un par to izdarīt atzīmi Ugunsdrošības instruktāžas uzskaites žurnālā (MK noteikumi Nr.82, 1.pielikums);
 - veikt iespējamā ugunsgrēka riska novērtēšanu un, pamatojoties uz to, izstrādāt un īstenot ugunsdrošības pasākumus objektā;
 - nodrošināt apkures un ventilācijas iekārtu, elektroietaišu, citu inženiertehnisko iekārtu, tehnoloģisko un ražošanas iekārtu atbilstību ugunsdrošības prasībām, kā arī šajās iekārtās radušos bojājumu novēršanu;
 - nodrošināt valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi;
 - nodrošināt objektu ar ugunsdzēsības tehniku, ugunsdzēsības ūdensapgādi, automātiskās uguns aizsardzības iekārtām, ugunsdzēsības dienesta izsaukšanas ierīcēm, ugunsdzēsības aparātiem un inventāru atbilstoši normatīvajiem aktiem ugunsdrošības jomā, kā arī uzturēt šīs iekārtas un līdzekļus lietošanas kārtībā;
 - izstrādāt rīcības plānu ugunsgrēka gadījumam objektos ar sprādzienbīstamu vidi un objektos, kuros var atrasties vairāk par 50 cilvēkiem (izņemot dzīvojamās mājas). Ne retāk kā reizi gadā saskaņā ar šo plānu organizēt praktiskās nodarbības, kā arī nodrošināt rīcības plāna izpildi ugunsgrēka gadījumā.

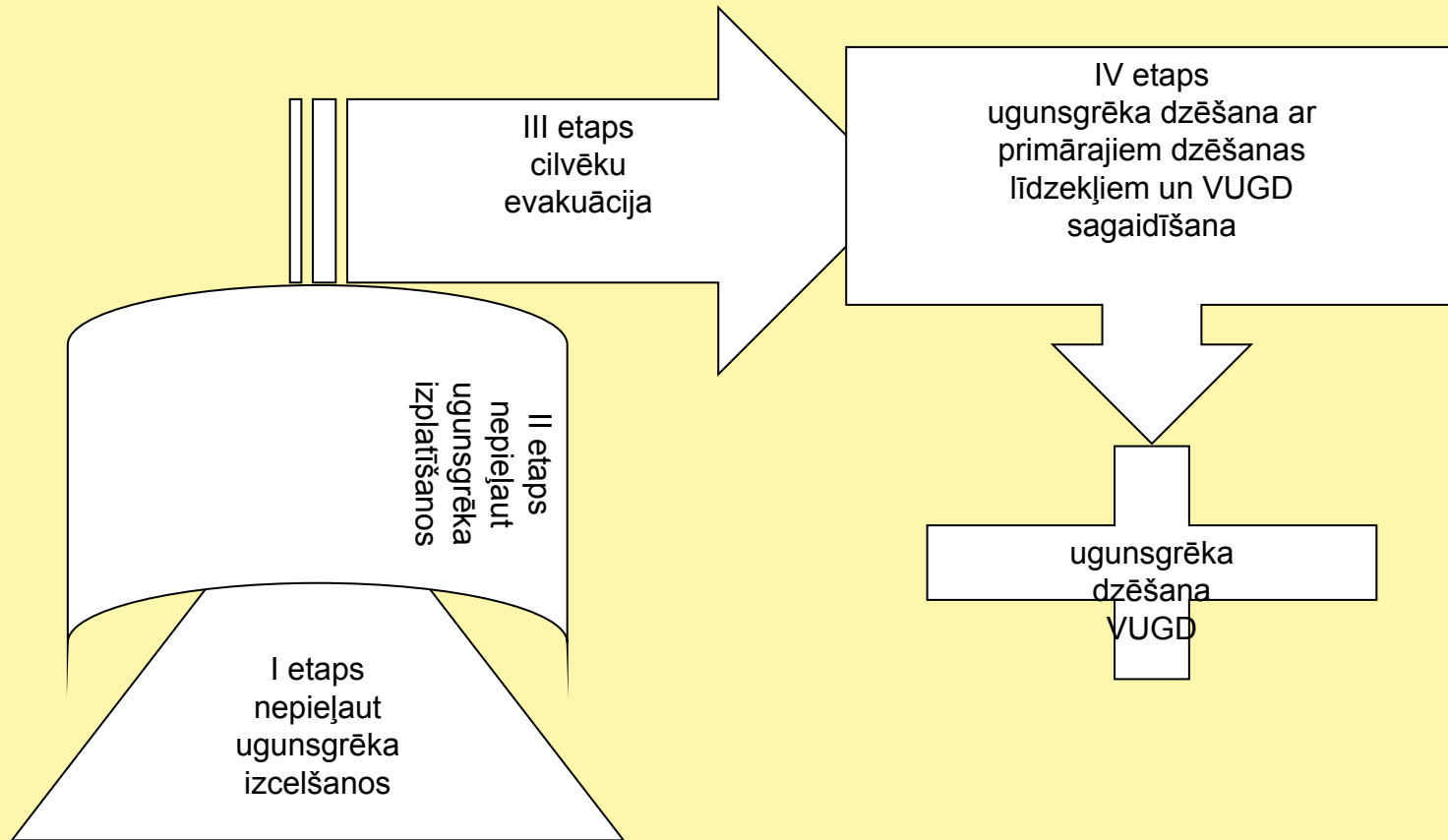
AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Ugunsdrošības nodrošināšanas pamatprincipu shēma

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

I etaps – *nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos*

☐ **Ugunsdrošības instrukcijas izstrāde saskaņā ar:**

- ☐ ugunsdrošības noteikumiem (17.02.2004. MK noteikumi Nr.82 "Ugunsdrošības noteikumi");
- ☐ ražošanas iekārtu tehnoloģiskajām un ekspluatācijas instrukcijām;
- ☐ ēku un būvju, tehnoloģisko un ražošanas iekārtu sprādzienbīstamību un ugunsbīstamību.

☐ **Darbinieku instruēšana ugunsdrošības jomā ar:**

- ☐ reģistrāciju Ugunsdrošības instruktāžas uzskaites žurnālā.

☐ **Iespējamā ugunsgrēka riska novērtēšana ir:**

- ☐ ugunsdrošības pasākumu izstrāde un īstenošana objektā.
- ☐ Inženiertehnisko, tehnoloģisko un ražošanas iekārtu atbilstība ugunsdrošības prasībām.
- ☐ Valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpilde.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- **Objekta nodrošinājums ar ugunsdzēsības tehniku, iekārtām, ierīcēm un līdzekļiem:**
 - atbilstoši normatīvajiem aktiem ugunsdrošības jomā.
 - **Rīcības plāna izstrāde ugunsgrēka gadījumam:**
 - objektos ar sprādzienbīstamu vidi;
 - objektos, kuros var atrasties vairāk par 50 cilvēkiem;
 - praktisko nodarbību organizēšana ne retāk kā reizi gadā saskaņā ar šo plānu.
- **Par objekta ugunsdrošību atbildīgo darbinieku apmācību ugunsdrošības jomā.**

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Teritorijas ugunsdrošības profilakse

Vispārīgās prasības:

- objekta teritorijas sistemātiska **atbrīvošana no degt spējīgiem atkritumiem**;
- ceļu un piebrauktuviņu pie ēkām, būvēm un **ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām uzturēšana** tā, lai nodrošinātu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu;
- **ūdens ņemšanas vietu izvietojuma shēmu izvietošana** pie iebrauktuves teritorijā vai caurlaides telpā;
- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta teritoriālo struktūrvienību **informēšana par piebrauktuves slēgšanu un atjaunošanu**;
- objekta teritorijā **izlijušos viegli uzliesmojošos šķidrumus nekavējoties savāc un vietas**, kur tie izlijuši, **apkaisa ar absorbentu vai smiltīm**, kurus pēc tam savāc un glabā speciāli iekārtotā vietā;
- **objekta teritoriju nodrošinājums ar ugunsdrošībai lietojamām zīmēm** atbilstoši Latvijas standartam **LVS 446** "Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes un signālkrāsojums":

MĀCĪBU CENTRS "BUTS"

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

Ugunsdrošības
krāns

Ugunsdzēsamais
aparāts

Ugunsdzēsības un
glābšanas kāpnes

Telefons ugunsdzēsēju un
glābšanas dienesta izsaukšanai

Kustības virziens

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

Aizliegts:

- smēķēšana** ražošanas, noliktavu un transporta objektu teritorijā, izņemot atbilstoši iekārtotās un apzīmētās vietās;
- degspējīgu materiālu novietošana** ugunsdrošības atstarpēs starp ēkām vai būvēm;
- teritoriju ierobežošana**, kas traucētu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu ēkām vai būvēm;
- uzliesmojošu šķidrumu izliešana kanalizācijas sistēmās**;
- degspējīgu atkritumu glabāšana ārpus** īpaši izraudzītām un iekārtotām vietām;
- transportlīdzekļu iebraukšana sprādzienbīstamā vidē**;
- degvielas pārvadāšanas automobiļa novietošana** ne tuvāk par 12 metriem no publiskajām ēkām un dzīvojamām mājām.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Ēku un būvju ugunsdrošības profilakse

Vispārīgās prasības:

- ēkām, kurās vienlaikus var uzturēties vairāk par **50** cilvēkiem, **izstrādā cilvēku evakuācijas plānus atbilstoši standarta LVS 446 prasībām**;
- cilvēku evakuācijas ceļiem jāatbilst Ugunsdrošības noteikumu prasībām un jāapzīmē atbilstoši LVS 446 standartam;
- ierīces, kas paredzētas ciešai durvju aizvēršanai kāpņu telpās, gaitenēs, vējtveros, vestibilos un hallēs, uztur lietošanas kārtībā;
- būvniecību, grozījumus ēku, būvju vai telpu plānojumā un to pārprofilēšanu veic, ievērojot **būvnormatīvos noteiktās prasības**;
- ražošanas uzņēmumos un noliktavās nepieciešamas uzglabājamo un izmantojamo **bīstamo ķīmisko vielu un produktu drošības datu lapas**;
- izmantojot materiālus, vielas vai ķīmiskos produktus, **ievēro to lietošanas instrukcijas**;

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

telpās, kurās ir sprādzienbīstama vide, automātiskos gaisa analizatorus uztur darba kārtībā un ekspluatē saskaņā ar ražotāja tehniskiem noteikumiem;

- ar ugunsdrošiem aizsarglīdzekļiem apstrādāto materiālu **degspējas pārbaude pēc garantijas termiņa beigām**;
- nekavējoties novērš** būvkonstrukciju, degtspējīgu apdares un siltumizolācijas materiālu **ugunsdrošo aizsarglīdzekļu bojājumus**;
- ugunsdrošos šķēršļos** neblīvās vietas **aizdara ar ugunsizturīgiem blīvējošiem, dūmus necaurlaidīgiem materiāliem**;
- bēniņus, pagrabu un tehnisko telpu noslēdz**, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

Aizliegts:

- pārsniegt būvprojektā vai ugunsdrošības instrukcijā noteikto uguns slodzes lielumu;
- ekspluatēt ēkas un telpas, kas pēc būvdarbu pabeigšanas vai pārprofilēšanas noteiktajā kārtībā nav nodotas ekspluatācijā;
- glabāt gāzes balonus vai jebkādus uzliesmojošus šķidrumus pagrabos, cokolstāvos, bēniņos, uz balkoniem un lodžijām;
- pēc darba beigām darba vietās atstāt degt spējīgus ražošanas atkritumus un slaukāmos materiālus;
- telpu uzkopšanai izmantot jebkādus uzliesmojošus šķidrumus, kuri nav speciāli paredzēti šim nolūkam;
- atkausēt aizsalušus cauruļvadus, izmantojot atklātu uguni;
- atstāt bez uzraudzības elektriskajam tīklam pievienotas sadzīves elektriskās ierīces, ja to ekspluatācijas instrukcijā tas aizliegts.
- smēķēt publiskās un ražošanas telpās, izņemot speciāli iekārtotās un apzīmētās vietās;

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

II etaps – nepieļaut ugunsgrēka izplatīšanos

□ Ugunsgrēka riska novērtēšana

□ jāidenficē ēku un to daļu (ugunsdrošības nodalījumu, ugunsdrošības zonu, telpu) **sprādzienbīstamību un ugunsbīstamību**, pamatojoties uz ugunsgrēka izcelšanās varbūtību un izplatīšanās intensitātes vērtējumu;

□ jānosaka ēkas, tās būvkonstrukciju, iekārtu un citu elementu (durvis, vārti, logi, lūkas, vēdināšanas vadi utt.) **minimāli nepieciešamā ugunsizturība**;

□ jānosaka ēkas būvkonstrukciju un materiālu **maksimāli pieļaujamā ugunsnoturība**;

□ jāizmanto **ugunsdroši šķēršļi, ierobežojošas konstrukcijas ar normētām ugunsizturības robežām**, lai ēku sadalītu ugunsdrošības nodalījumos, zonās, telpās un ierobežotu ugunsgrēka perēkļus un nepieļautu tā izplatīšanos;

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- jānosaka ēku un ugunsdrošības nodaļījumu maksimālie izmēri;
- jāierīko **aizsegi** un no ugunsgrēka faktoru iedarbības **aizsargātas drošības zonas**;
- jānodrošina **pret dūmu aizsardzība**;
- jāizmanto **ugunsdzēsības signalizācijas** un **ugunsgrēka izziņošanas sistēmas**, to sk. automātiskās;
- jāierīko ugunsdzēsības ūdensapgādes un stacionārās **ugunsgrēka dzēšanas sistēmas**, t.sk. automātiskās;
- jāaizsargā **pret ugunsgrēka iedarbību inženiertehniskās sistēmas un komunikācijas**;
- jāizbūvē **droši avārijas (ugunsdzēsības) lifti**;
- jāizbūvē **ārējās ugunsdzēsības kāpnes**;
- jāizveido nepieciešamās **ugunsdrošības atstarpes starp ēkām un būvēm**;
- jānodrošina **cilvēku evakuācijas iespējas**.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Būvkonstrukciju un būvmateriālu ugunsizturība

Atbilstoši būvnormatīvam LBN 201 – 07 “ Būvju ugunsdrošība”

□ ugunsizturības robežu nosaka laiks (min. 15; 30; 45; 60; 90;120; 180; 240) no ugunsizturības pārbaudes sākuma līdz brīdim, kad iestājas viens no attiecīgās būvkonstrukcijas vai izstrādājuma ugunsizturības robežstāvokļiem:

→ pēc nestspējas vai noturības – R;

→ pēc viengabalainuma (veseluma) – E;

→ pēc siltumizolējošām spējām – I;

→ pēc materiālu kritiskās temperatūras sasniegšanas pārbaudē bez slodzes –

W.

Ugunsizturības robežu apzīmē saskaņā ar starptautiski pieņemtajiem augstāk minētajiem simboliem un ar skaitli, kurš norāda laiku minūtēs, kad iestājas viens no robežstāvokļiem piem. **R120**; **REI60**.

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Būvju ugunsnoturības pakāpes

Atbilstoši būvnormatīvam **LBN 201 – 07 “ Būvju ugunsdrošība”**

□ būvju ugunsnoturību nosaka atbilstoši **būves izmantošanas** veidam, stāvu skaitam, platībai, augstumam, ugunsdrošības nodalījumu platībai, lietotāju skaitam, uguns slodzei, kā arī būvē notiekošo **tehnoloģisko procesu** sprādzienbīstamībai un ugunsbīstamībai.

→ būves ugunsnoturības kritēriji ir **konstruktīvo elementu** ugunsizturība un **būvizstrādājumu** ugunsreakcija.

□ ugunsnoturības pakāpes:

→ **U1** – būves **nesošās konstrukcijas** ugunsgrēka gadījumā nedrīkst **sabrukt noteiktā laika posmā**, turklāt minētās konstrukcijas **parasti** ugunsgrēkā nesabrūk, būves gabarīti un lietotāju skaits nav ierobežots, izņemot šajā būvnormatīvā un citos būvniecību reglamentējošos normatīvos aktos noteiktos ierobežojumus;

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

→ **U2** – būves **nesošās konstrukcijas** ugunsgrēka gadījumā nedrīkst **sabrukt noteiktā laika posmā**, un tas ir īsāks, nekā paredzēts **U1** būvēm, atbilstoši būves izmantošanas veidam ir ierobežots stāvu un lietotāju skaits;

→ **U3** – būves **nesošajām konstrukcijām** nav noteiktas prasības ugunsdrošības jomā, drošības līmeni nodrošina, ierobežojot **būvju gabarītus** un **lietotāju skaitu** atbilstoši būves izmantošanas veidam.

□ **Būvkonstrukciju un būvizstrādājumu ugunsreakcija**

Atbilstoši būvnormatīvam **LBN 201 – 07 “ Būvju ugunsdrošība”**

□ **būvizstrādājumiem** un **konstrukciju** elementiem (izņemot grīdas un jumta segumu) ir šādas ugunsreakcijas **klases**:

→ **A1** - būvizstrādājums nereaģē uz uguns iedarbību, šīs klases būvizstrādājumi neveicina ugunsgrēka attīstību vispārējas uzliesmošanas gadījumā (**nedegoša**);

→ **A2** - būvizstrādājums, kas pakļauts uguns iedarbībai, nelielā daudzumā izdala dūmus, vispārējas uzliesmošanas gadījumā nerada uguns slodzi un neveicina ugunsgrēka attīstību (**nedegoša**);

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- **B** - būvizstrādājums nerada vispārējas uzliesmošanas situācijas, tomēr tas var uzturēt degšanu attīstīta ugunsgrēka gadījumā (**grūti degoša**);
 - **C** - būvizstrādājums var radīt vispārējas uzliesmošanas situāciju, bet ne ugunsgrēka attīstības sākumā (**grūti degoša**);
 - **D** - būvizstrādājums uguns iedarbības dēļ var radīt vispārējas uzliesmošanas situāciju un aktīvi iesaistās degšanas procesā, kad to pakļauj uguns iedarbībai (**degoša**);
 - **E** - būvizstrādājums degšanas laikā jau pirmajās divās minūtēs var radīt vispārējas uzliesmošanas situāciju (**degoša**);
 - **F** - būvizstrādājuma ugunsizturības robeža un ugunsreakcijas klase nav noteikta, un tas var strauji degt un ātri radīt vispārēju uzliesmošanu (**degoša**).

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

III etaps – cilvēku evakuācija

□ Evakuācijas prasības

- **evakuācija ir organizēta cilvēku kustība no zonas, kurā iespējama ugunsgrēku izraisošo faktoru iedarbība** – objektos, kuros var atrasties vairāk par **50 cilvēku**, jābūt izstrādātam evakuācijas plānam;
- **evakuācijas kārtību** noteic atkarībā no ugunsgrēka izcelšanās vietas un izeju izvietojuma;
- **atstājot telpu, jāaizver aiz sevis visas durvis un logi**, jo svaiga gaisa pieplūde veicina uguns strauju izplatīšanos;
- **evakuācijas ceļu uzdevums** ir nodrošināt visas ēkas telpās esošo **cilvēku drošu evakuāciju caur evakuācijas izejām**;
- evakuācija notiek pa **horizontāliem** (gaitenī un durvis) un **vertikāliem** (rampām un kāpnēm) **evakuācijas ceļiem**;

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- **evakuācijas ceļiem un izejas durvīm jābūt pietiekoši platām**
(Atbilstoši būvnormatīvam **LBN 201 – 07 “ Būvju ugunsdrošība”**)
apzīmētām ar attiecīgām drošības zīmēm (Atbilstoši LVS 446 "Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes un signālkrašojums") un brīvām no šķēršļiem;
- **durvis uz evakuācijas ceļiem drīkst būt atveramas tikai virzienā uz izeju;**
- **evakuācijas ceļos nav atļauts ierīkot bīdāmas, paceļamas/nolaižamas durvis un vārtus, rotējošas durvis un turniketetus;**
- **kategoriski aizliegts izmantot liftus un pacēlājus;**
- **lai evakuācija notiktu iespējami ātrā laikā un pa pareiziem ceļiem, nepieciešams izvietot evakuācijas plānus un evakuācijas zīmes;**
- **pirmkārt jāevakuē cilvēki no telpām, kurās ugunsgrēka apstākļos viņu dzīvība ir visvairāk apdraudēta, kā arī no augšstāviem;**
- **cilvēku evakuācijai un ugunsgrēka dzēšanai izmanto šādus kāpņu veidus:**

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- **iekšējās kāpnes**, kas izveidotas kāpņu telpās
 - kāpnes parastajās kāpņu telpās
 - kāpnes nepiedūmojamās kāpņu telpās
- **iekšējās atklātās** kāpnes (bez norobežojošām sienām)
- **ārējās atklātās** kāpnes
- **ugunsdzēsības ārējās** kāpnes

□ otrkārt jāevakuē materiālās vērtības.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

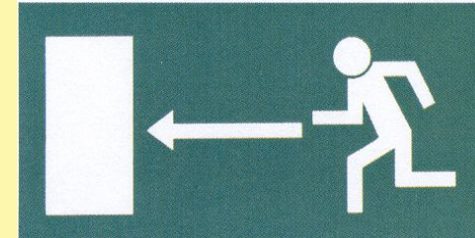

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

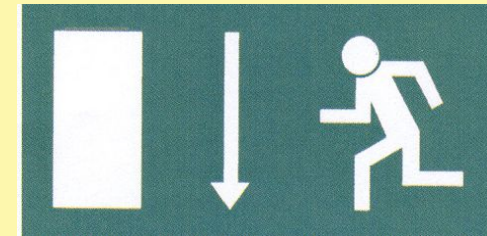
UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Evakuācijas zīmes uz sienām un griestiem

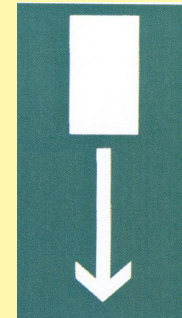
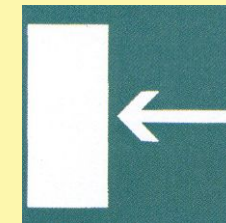
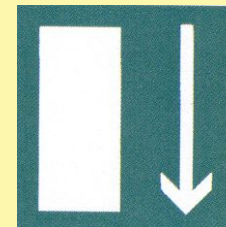
□ izvieta uz telpu sienām, lai norādītu kustību virzienu uz evakuācijas izeju;

□ izvieta virs evakuācijas izeju durvīm;

□ izvieta glābšanas papildizeju atrašanās vietu apzīmēšanai;

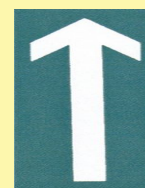

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- izmanto **tikai ar citām papildizeju zīmēm kustības virziena norādīšanai;**

- **evakuācijas zīmēm jānorāda uz to vietu, kur notiek cilvēku evakuēšanās uz ārējām kāpnēm vai izejas no stāva vai ēkas;**

Prasības evakuācijas plāniem:

- evakuācijas plāniem jābūt uz A2÷A4 formāta lapām, evakuācijas plānā jābūt viennozīmīgiem norādījumiem, kā izturēties ugunsgrēka, avāriju vai bīstamu situāciju gadījumos un kā visātrāk nokļūt drošībā;
- evakuācijas plāniem jābūt aktuāliem, pārskatāmiem un jābūt izvietotiem labi redzamās un apgaismotās vietās;

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- evakuācijas plāniem jābūt grafiskai un teksta daļai

Teksta daļā jābūt informācijai:

- ugunsdzēsības un glābšanas dienesta izsaukuma tālruņu numuri;
- par rīcību ugunsgrēka, avārijas vai bīstamas situācijas gadījumā;
- par cilvēku un materiālo vērtību evakuāciju vai glābšanu;
- par ugunsgrēku dzēšanas vai glābšanas darbu veikšanu līdz ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ierašanās laikam;

- evakuācijas plānus apstiprina **objekta vadītājs** vai par **ugunsdrošību atbildīgā persona**;

- ja objektos vai darba vietās uzturas vai strādā ārvalstu pilsoņi, evakuācijas plānu teksta daļai jābūt **3 valodās** pēc objekta valdītāja vai īpašnieku (nomnieku) izvēles, neskaitot valsts valodu.

- lielu platību un sarežģīta plānojuma ēkām evakuācijas plānus nepieciešams sadalīt vairākās daļās;

- ja objekts atrodas teritorijā ar blīvu apbūvi, uz evakuācijas plāniem jāuzrāda objekta teritorijas plāns, kurā jānorāda cilvēku evakuācijas un glābšanas iespējas no objekta un teritorijas vai droša pulcēšanās vieta ar zīmi.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

IV etaps – ugunsgrēka dzēšana ar pirmreizējiem dzēšanas līdzekļiem un VUGD sagaidīšana

□ Ugunsgrēku klasifikācija

- **grupas** – atklātā vidē; telpās
- **klasēs** – **A klase** – ugunsgrēki, kuros **deg cieti** materiāli un sadegšanas rezultātā veidojas **kvēlojošas ogles**;
B klase – ugunsgrēki, kuros **deg šķidrums** vai **kūstoši cieti materiāli** (benzīns, nafta, eļļas, tauki, krāsas, pernicas, šķīdinātāji);
C klase – ugunsgrēki, kuros **deg gāzes** (propāns, butāns, metāns, heksāns, dabas gāze, tvana gāze, acetilēns);
D klase – ugunsgrēki, kuros **deg metāli** (alumīnijs, magnijs, titāns, kālijs, nātrijs, urāns, magnēzijs)
- **veidos** – izplatās; neizplatās.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Pirmreizējie ugunsdzēsšanas līdzekļi

- **ugunsdzēsamie aparāti** – pārnēsājamie, aprīkoti ar pārvietošanas mehānismu vai stacionārās ierīces ar ugunsdzēsīgu vielu un aprīkojumu tās ievadīšanai degšanas zonā ugunsgrēka dzēšanai tā sākumstadijā (**pulvera, ogļskābās gāzes, putu**);
- **ugunsdzēsības ierīces un tehnika** – stacionārās ugunsdzēsības iekārtas (sastāv no šļūteņu sistēmas un savienojumiem), automātiskās iekārtas dzēšanai ar **ūdeni, pulveri** vai **CO2 gāzi**;
- **ugunsdzēsības ūdensapgāde** – stacionāras ugunsdzēsības iekārtas ar pieeju ūdens padeves avotiem (**ugunsdzēsības hidranti, hidromonitori**);
- **ugunsdzēsības inventārs** – ugunsdzēsības pārklājs, ūdens mucas un spaiņi, kastes ar smiltīm vai sorbentu, speciālie rīki (laužņi, ķekši, cirvji, lāpstas, kāpnes)).

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Ugunsgrēka atklāšana un par to informēšana

Būtiska nozīme ugunsgrēka ierobežošanai ir savlaicīga un iespējami ātra tā atklāšana un informēšana – tas var notikt automātiski vai to var veikt cilvēki.

□ **automātiski ugunsgrēku atklāj detektori (jonu, termiskie vai optiskie), kas pārraida signālu no vietas uz trauksmes kontroles, signalizācijas un vadības iekārtu (pulti) – tie ir sevišķi nepieciešami bīstamās vietās un zonās, kā arī vietās, kur cilvēki uzturas masveidīgi;**

□ **cilvēks, atklājot ugunsgrēku, nospiež attiecīgi iemontētu trauksmes izziņošanas pogu, kura pārraida signālu uz pulti;**

□ **informēšana notiek caur trauksmes sakaru sistēmu, pārraidot:**

- diferencētus skaņas signālus;
- brīdinājumus pa skaļruni;
- optiskos signālus.

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

- **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) izsaukšana**
Par ugunsgrēku nekavējoties ziņot VUGD pa tālruni 01 vai 112
un uzņēmuma vadītājam.
- darbiniekam, kurš ziņo par ugunsgrēku **VUGD** jānorāda:
 - ugunsgrēka izcelšanās vietas adresi;
 - ugunsgrēka objektu;
 - vai ir cietušie, vai nepieciešama citu dienestu palīdzība;
 - jānosauc savs vārds, uzvārds un tālruņa numurs, pa kuru var kontaktēties un saņemt papildus informāciju;
 - **klausuli pirmais noliek VUGD dispečers;**
- **ugunsdzēsējus sagaida** darbinieks, kas māc norādīt:
 - visīsāko ceļu līdz **ugunsgrēka vietai** un **ūdens ņemšanas vietai;**
 - **kur un kādā kārtībā atslēgt elektroenerģiju**, ja tas netika izdarīts ar pašu spēkiem.

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPI

□ Veicamās darbības

□ pirms VUGD ierašanās

- **elektroenerģijas** (izņemot ugunsdzēsības ietaises un avārijas apgaismojumu), **gāzes, tvaika komunikācijas, vēdināšanas sistēmu atvienošana;**
 - **ugunsgrēka dzēšana ar ugunsdzēsamo aparātu un izmantojot citu inventāru un līdzekļus;**
 - **nevajadzīgi neriskēt**, ja nevar apslāpēt vai lokalizēt uguni īsā laikā (**30 sek.**), ir jāatstāj telpa, cieši aizverot durvis.
- **pēc VUGD ierašanās jāpakļaujas ugunsgrēka dzēšanas darbu vadītājam – VUGD amatpersonai – jārikojas saskaņā ar viņa norādījumiem.**

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

□ Ugunsgrēka likvidācijas pamatprincipi

Vielas un materiāli, ar kuru palīdzību tiek pārtraukta degšana, pieskaitāmi pie ugunsdzēsāmām vielām un materiāliem. Visi ugunsdzēsamie līdzekļi atkarībā no degšanas pārtraukšanas principa tiek iedalīti veidos:

- atdzesēšana;
 - atšķaidīšana;
 - degošās vielas izolēšana no degšanas zonas;
 - ķīmiskā bremzēšana.
-
- **Ugunsdzēsamajām vielām jābūt:**
 - efektīvām;
 - lētām un pieejamām;
 - ekoloģiski tīrām, bez kaitīgas iedarbības uz cilvēkiem un materiāliem.

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

Ugunsdzēsīgo vielu izvēle atkarībā no ugunsgrēka klases

Nr. p.k.	Ugunsgrēka klase	Ugunsdzēsīgā viela					
		ūdens	putas	gāze	pulveris		
					ABC klase	BC klase	D klase
1.	A	++	++	+	++	-	-
2.	B	-	++	+	++	++	-
3.	C	-	-	+	++	++	-
4.	D	-	-	-	-	-	++

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

- Maksimālais attālums no jebkuras vietas telpā līdz ugunsdzēsības aparātu atrašanās vietām:
 - publiskās ēkās nedrīkst pārsniegt 20 metrus;
- Ražošanas un noliktavu telpās nedrīkst pārsniegt:**
 - 15 metrus sprādzienbīstamās telpās;
 - 30 metrus ugunsbīstamās telpās;
 - 40 metrus ugunsdrošās telpās.
- Papildus ugunsdzēsības aparātiem izmanto šādu ugunsdzēsības inventāru:
 - ugunsdzēsības pārklāju (nedrīkst būt mazāks par 1m²);
 - ūdens mucas un spaiņus;
 - kastes ar absorbentu vai smiltīm;
 - speciālos rīkus (laužņi, ņekši, cirvjī, kāpnes, lāpstas).

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

▣ Ārējā un iekšējā ugunsdzēsības ūdensapgāde

Ugunsdzēsības hidrants – uz maģistrālā ūdensvada uzstādīts vārsts, kas ļauj ugunsdzēsējiem pieslēgties nepārtrauktas ūdens padeves avotam.

- ▣ virszemes hidrants;
- ▣ apakšzemes hidrants.

Ugunsdzēsības ūdens apgāde ir inženiertehnisku līdzekļu un būvju kopums, kas nodrošina ūdens padevi ugunsgrēka dzēšanai.

▣ Pēc pielietojuma ūdensapgādes sistēmas iedala:

- ▣ saimnieciski dzeramajā, kas nodrošina iedzīvotāju vajadzības;
- ▣ ražošanas, kas nodrošina ražošanas tehnoloģiskos procesus;
- ▣ ugunsdzēsības un apvienotajā.

Ugunsdzēsības ūdensvads parasti ir zemspiediena; augstspiediena ugunsdzēsības ūdensvadu projektē, ja ir atbilstošs pamatojums.

▣ Ārējā ugunsdzēsības ūdensvada līnijas iedala:

- ▣ maģistrālajās ar cauruļvada \varnothing 300mm un vairāk;
- ▣ sadales ar cauruļvada \varnothing līdz 300mm.

Maģistrālās ugunsdzēsības ūdensvada līnijas ir cilpveida.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

- Pēc ūdens piegādes nodrošinājuma pakāpes ir šādas ūdensapgādes centralizētās sistēmas kategorijas:
 - pirmā (I) – vairāk nekā 50000 iedzīvotāju apkalpošanai;
 - otrā (II) – no 5000 līdz 50000 iedzīvotāju apkalpošanai;
 - trešā (III) – mazāk par 5000 iedzīvotāju apkalpošanai.

Ja objekta tuvumā (līdz 200m) vai teritorijā ir dabiska ūdens ņemšanas vieta (upe, atklāta pievada (novada) ūdens kanāli (izņemot piesārņotas notekas), dīķi u.c.), pie tiem ierīko piebrauktuves vai muliņus, kur novieto ugunsdzēsības tehniku.

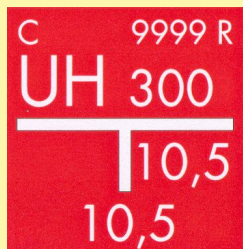
Ugunsdzēsības hidranti un ūdens ņemšanas vietas, kā arī virziens uz tām jānorāda ar atbilstošām fluorescējošām vai tumša laikā gaismu atstarojošām norādījuma zīmēm saskaņā ar Latvijas standarta **LVS 446:2004** "Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes signālkrāsojums" prasībām.

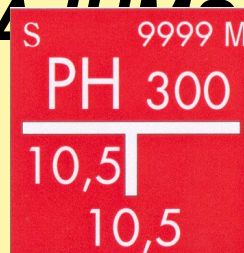
UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS

NODROŠINĀJUMS

*Ūdens ugunsdzēsības
hidrants*

*Putu šķiduma
ugunsdzēsības hidrants*

Zīmju skaidrojums:

(minimālie zīmes izmēri 200x200 mm)

C vai **S** – cilpveida vai strupzara ūdensvads (burtu augstums – 20 mm)

9999 – hidranta numurs (ciparu augstums – 20 mm)

R vai **M** – hidranta tips (burtu augstums – 20 mm)

300 – ūdensvada diametrs, mm (ciparu augstums – 30 mm)

10.5 – attālums no zīmes līdz hidrantam, m (ciparu augstums – 30 mm)

UH vai **PH** (burtu augstums – 40 mm)

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

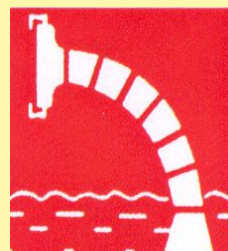
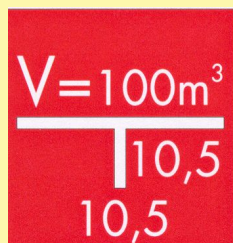
MĀCĪBU CENTRS BUTS

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

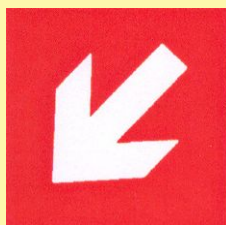
UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS

NODROŠINĀJUMS

Ūdens tilpņu un ūdens nēsāšanas iekārtu drošības nodrošināšanu noslēdzošais aizbīdnis
(Norāda tilpnes tilpumu), nepieciešamības gadījumā lieto kopā ar zīmi:

Virziens uz ugunsdzēsības iekārtu un līdzekļu atrašanās vietu

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

- Automātiskās un manuālās uguns aizsardzības iekārtas

Detektori – vispārīgi

Faktori, kas ietekmē detektora tipa izvēli, ir šādi:

- likumdošanā noteiktās prasības;
- zonā izmantotie materiāli un to degšanas veids;
- zonas konfigurācija (it īpaši griestu augstums);
- ventilācijas un apkures ietekme;
- apkārtējās vides nosacījumi uzraugāmās telpās;
- □ viltus trauksmes iespējamība.

Detektoru un manuālo trauksmes signāļdevēju iedalījums:

Dūmu detektori - gan jonizācijas kamerai, gan optiskā tipa dūmu detektoram ir pietiekama laba reaģēšanas spēja, lai to varētu plaši izmantot. Tomēr pastāv īpaši riski, kuriem katrs tips ir sevišķi piemērots (vai sevišķi nepiemērots).

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

Siltuma detektori - siltuma detektori tiek uzskatīti par vismazāk jūtīgajiem detektoriem no pieejamiem detektoru veidiem. Kā vienkāršu piemēru var minēt to, ka siltuma detektors iedarbojas tad, kad liesmas no aizdegšanās vietas sasniedz aptuveni vienu trešdaļu no attāluma starp degšanas vietu un griestiem.

Liesmas detektori - liesmas detektori uztver ugunsgrēka starojumu. Var tikt izmantots ultravioletais starojums, infrasarkanais starojums vai abu divu kombinācija. Vairākumam degošo materiālu starojuma spektrs ir pietiekami plašs, lai to varētu atklāt jebkurš liesmas detektors, taču dažiem materiāliem (tādiem kā neorganiskie materiāli) var būt nepieciešams uzstādīt liesmas detektorus, kas spēj reaģēt uz atsevišķām viļņu garuma spektra daļām.

Manuālie trauksmes signāļdevēji - manuālajiem trauksmes signāļdevējiem jābūt ar vienādu darbības veidu un, ieteicams, jābūt viena tipa visās telpās. Spēkā var būt nacionālās prasības attiecībā uz darbības veidu. Jāpievērš uzmanība tam, lai manuālie trauksmes signāļdevēji, kas paredzēti ugunsgrēka izziņošanai, būtu skaidri nodalīti un atšķirīgi ierīcēm, kas domātas citiem mērķiem.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS

DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS

NODROŠINĀJUMS

□ **Detektoru un manuālo trauksmes signāldevēju izvietojums**

Automātiskiem ugunsdrošības detektoriem jābūt izvietotiem tādā veidā, lai attiecīgie degšanas produkti aizsargājamā teritorijā varētu sasniegt detektorus bez izkliedējuma, novājinājuma vai kavējuma.

Siltuma un dūmu detektori:

Katram detektoram ir ierobežots darbības lauks. Faktori, kas nosaka šos ierobežojumus, ir:

- aizsargājamā vieta;
- attālums starp katru uzraugāmās vietas punktu un tuvāko detektoru;
- sienu tuvums;
- griestu augstums un konfigurācija;
- ventilācijas gaisa kustība;
- degšanas produktu konvekcijas kustības traucējumi.

Jāpievērš īpaša uzmanība tam, lai netiktu traucēti optisko staru dūmu detektora stari.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

Liesmas detektori:

Katram detektoram ir ierobežots darbības lauks. Faktori, kas nosaka šos ierobežojumus, ir:

- pārredzamais attālums starp katru uzraugāmās vietas punktu un tuvāko detektoru;
- starojuma barjeras;
- traucējoši starojuma avoti.

Liesmas vai stara detektori izvietojami tā, lai aizsargājamā vieta būtu labi pārredzama.

Manuālie trauksmes signāldevēji:

- manuālajiem trauksmes signāldevējiem jābūt izvietotiem pie evakuācijas ceļiem, pie katrām durvīm (iekšpusē vai ārpusē) uz rezerves kāpnēm un pie katras izejas no ēkas. Tiem jābūt novietotiem arī pie īpaši apdraudētām vietām;
- sevišķa uzmanība jāpievērš manuālo trauksmes signāldevēju izvietojumam, ja telpās mēdz uzturēties cilvēki ar kustību traucējumiem;
- manuālajiem trauksmes signāldevējiem jābūt skaidri saredzamiem, atpazīstamiem un viegli pieejamiem.

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

Trauksmes sistēmas un iekārtas:

- dažos ugunsgrēka gadījumos procedūra paredz, ka trauksme tiek izziņota īpaši apmācītam personālam, kas uzņemas atbildību par tālākām darbībām ēkā. Šādos gadījumos nav nepieciešama nekavējoša vispārēja trauksmes izziņošana, taču jāuzstāda iekārtas, ar kurām var izziņot vispārēju trauksmi;
- jebkurai trauksmei, kas domāta neapmācītām personām (piemēram, iedzīvotājiem), jābūt vismaz ar skaņas signālu. Tās var būt trauksmes ierīces vai balss trauksmes sistēma (publiska paziņojumu sistēma);
- vietās, kurās skaņas signāli varētu būt neefektīvi, piemēram, fona trokšņa dēļ, tur kur uzturas kurli iemītnieki vai cilvēki, kuriem ir dzirdes aizsargierīces, papildus skaņas signāliem izmantojami vizuālie un/vai taustes signāli, lai papildinātu skaņas signālus.

Skaņas signāli:

- Skaņas līmenim jābūt tādām, lai ugunsgrēka trauksmes signāls būtu nekavējoši sadzirdams apkārtējās vides troksnī.
- Ugunsgrēka trauksmei izmantojamām skaņām jābūt vienādām visās ēkas daļās.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

UGUNSGRĒKU DZĒŠANAS UN GLĀBŠANAS DARBU TAKTIKA, TEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

Ugunsgrēka trauksmes vizuālās ierīces:

□ ugunsgrēka trauksmes vizuālās ierīces izmantojamas tikai kā papildinājums skaņas trauksmes iekārtām; tās nedrīkst izmantot patstāvīgi. Vizuālajai ugunsgrēka trauksmei jābūt skaidri redzamai un viegli atšķiramai no citiem telpā izmantotajiem vizuālajiem signāliem.

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277

UGUNSDROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

kods 20p 861 06

***Paldies par uzmanību !
Kādi būtu jautājumi?***

AKA/1.3.1.1.4/08/01/277